

In medias res

The limits of borderlines marginality margins and peripheries

In medias res (Latijn: in (het) midden (van de) zaken) is een relatieve tijdsaanduiding, die vooral veel gebruikt wordt in verhaalanalyses. Hierbij dient de term om aan te geven dat een verhaal niet bij het begin begint, maar ergens in het midden of mogelijk zelfs al rond het einde. Een expositie wordt niet gegeven.

Men arriveert bijvoorbeeld in een situatie die al enige tijd bezig is. In een film of boek kan het een stijlfiguur zijn (de film begint "in medias res") waarbij de kijker bewust informatie wordt onthouden. Vervolgens worden de verhaallijnen en conflicten tussen personages veelal door middel van flashbacks uiteengezet.

Het wordt ook gebruikt om aan te geven dat iemand verlaat, onwetend of onkundig arriveert.

¹ Beter is het hier te spreken over metafysisch realisme, wat een ogenschijnlijk realisme is, en waarmee bovenal gewezen wordt op het uiterst verfijnde weefwerk van symbolen, allegorieën en verwijzingen dat verscholen gaat in wat getoond wordt.

Letterkunde[bewerken]"In medias res" is een Latijnse uitdrukking die door de Romeinse dichter Horatius werd geïntroduceerd in zijn Ars poetica. In de klassieke letterkunde en in epische poëzie zoals Paradise Lost van John Milton, is in medias res de stijlfiguur bij uitstek.

Film[bewerken]

Een film noir begint vaak in medias res: in de openingsscène ziet men bijvoorbeeld een moord gebeuren (Crossfire), of iemand die op de vlucht slaat (Dead Reckoning), en vervolgens wordt het verhaal in flashbacks verteld. De techniek wordt nog steeds gebruikt in moderne thrillers als The Usual Suspects (1995), Kill Bill Volume 2 (2004), actiethrillers zoals Firestarter (1984), en heel wat James Bond films. Ook veel oorlogsfilm, zoals The Thin Red Line (1998), beginnen in medias res, met de protagonisten al midden in de strijd zonder dat er een aanloop is naar deze gebeurtenissen.

Expositie of backstory is een term uit de narratologie die slaat op de informatie die aan het begin van een vertelling gegeven wordt.

De informatie die de schrijver in een expositie aan het begin van een verhaal levert heeft de bedoeling om de lezer of toeschouwer voldoende informatie te verschaffen opdat hij wat volgt beter zou begrijpen. In de expositie wordt verteld wat gebeurd is voor het verhaal van het boek of de film begint. De schrijver/scenarist stelt de personages en hun onderlinge relaties voor, en schetst de setting van het verhaal waarin de actie zich afspeelt. Praktisch gezien vraagt de scenarist zich dus af wat er met zijn personage gebeurd is, de week, de dag of het uur voor het verhaal begint. In de expositie gaat hij dan verwerken wat volgens hem nodig is.

Niet elke film of verhaal begint met een expositie. Soms wordt dan gebruikgemaakt van een andere methode om noodzakelijke informatie over te brengen, bijvoorbeeld door enkele mensen te laten praten over wat gebeurd is. In het Engels noemt men deze techniek the sewing circle dialogue, iets wat vooral beginnende scenaristen toepassen terwijl je het eigenlijk zou moeten vermijden. Een film met weinig inleidende informatie voor de toeschouwer is bijvoorbeeld Heaven Knows, Mr. Allison (1957). De openingsscène laat het strand zien, en een gehavende rubberboot die op het strand aanspoelt. Als de halfdode marinier (Robert Mitchum) uit het bootje kruipt, komt een non (Deborah Kerr) dichterbij. Zulke opening maakt het extra spannend en mysterieus, maar doordat de expositie zo minimaal is of zelfs helemaal ontbreekt, laat het de toeschouwer een tijd in het ongewisse over wat zich precies afspeelt. Als de film of een ander verhaal ineens begint met een actiescène alsof men zich ineens midden in de film bevindt, spreekt men in scenariotermen van 'in medias res'.